

DRIEPAS

Verenigingsblad van de Historische Kring Duiven-Groessen-Loo

Jaargang 26

nr. 2

juli 2009

Angeroyen

**Kwartierstaat
Spaan**

**100 jaar
geleden**

www.hkdgl.nl

Inhoud Driepas Juli 2009:

Angeroyen

5

Met dit artikel wordt geprobeerd de bekende feiten te rangschikken en een aantal onduidelijkheden uit de weg te helpen. Hierbij is de nadruk gelegd op de locatie en de geschiedenis van het gehucht Angeroyen, de kapel van Angeroyen en het huis Angeroyen.

Honderd jaar geleden

13

Het is dit jaar honderd jaar geleden dat Jozef Laurens IJzermans met succes solliciteerde naar de positie van Hoofd der School in 't Loo. Dat betekent niet dat de familienaam IJzermans 100 jaar in 't Loo voorkomt: daar mag nog tien jaar bijgeteld worden.

Verder in dit nummer:

Inhoudsopgave	2
Bij de voorpagina	2
Voorwoord	3
Colofon	3
Rectificatie	4
Arent is Arnoldus	4
Kwartierstaat Spaan	13
Kanomelweide	16
Verenigingsnieuws	21
Jaarprogramma	22
Groenmaken	24

Bij de voorpagina

Op de foto het groen om de voordeur bij een dubbele bruiloft op boerderij De Mariënboom te Duiven op 27 oktober 1931. Op die datum traden in het huwelijk Piet Veldman met Wilhelmina Tijssen en Herman Berendsen met Truus Veldman (Foto: Collectie Liemers Museum).

Het groenmaken bij een bruiloft of een huwelijksjubileum is een traditie die veelvuldig voorkomt in Duiven, Groessen en Loo. Het groen versieren van een huis komt van een gebruik uit de zeventiende en achttiende eeuw: de groene bruiloft. Ouders wilden de vrijgezellenavond een beetje in de hand houden en daarom lieten ze de vrienden voor het eerste feest (in die tijd werd de bruiloft in 3 delen gevierd) het huis en de stoel van de bruid versieren met groen. In de negentiende eeuw werd dat overgenomen door het gewone volk. Zij wilden met het groen maken van het huis laten zien dat er een bruiloft is en de buurt er bij betrekken.

Met dank aan Ineke Strouken (Nederlands Centrum voor Volkscultuur) en het Liemers Museum

Geachte leden, abonnees,

Het bestuur van de Historische Kring en de redactie van de Driepas zijn zeer verheugd over het zeer grote aantal positieve reacties (zowel mondeling als schriftelijk en via de website) over de nieuwe vorm en samenstelling van de Driepas.

Ook de stijgende lijn van bezoekers op onze website www.hkdgl.nl laat zien dat we met de vernieuwde vorm op de goede weg zijn.

Waren er in maart en april respectievelijk meer dan 400 en 500 bezoekers, mei overtrof dit direct met meer dan 600 bezoekers in 1 maand. Dit aantal haalden we voorheen nog niet in 3 jaar tijd.

We verwachten dat we met het regelmatig vernieuwen van informatie en het aanvullen met foto's van o.a. onze activiteiten en door leden geschonken materiaal, u een goed beeld kunnen geven van de werkzaamheden van de (bestuurs-)leden van de Historische Kring.

Natuurlijk rekenen we er op dat ook andere leden en abonnees ons van informatie over bijv. hun familiegeschiedenis, familiebedrijf of andere verenigingen voorzien in de vorm van verhalen, foto's en interviews.

Verder zou het welkom zijn als u ons ook voorziet van oude foto's van uw woonomgeving als aanzet tot het in de nabije toekomst creëren van artikelen over straten, buurten en buurtschappen in de gemeente Duiven.

Graag wil ik nog uw aandacht vragen voor de najaarskalender van onze activiteiten zoals lezingen en niet te vergeten ons symposium waarvoor u zich vroegtijdig moet aanmelden, in verband met de getoonde belangstelling voor het thema en onze sprekers. Wij zullen dit tijdig bekend maken en ook via onze website zal dit mogelijk worden.

Zoals u kunt zien is het blad 8 pagina's dikker als het eerste nummer in deze vorm en dat trachten we zo te houden voor de toekomst. Verscheidenheid aan artikelen zal naar onze verwachting uw interesse versterken.

G. van Hunen
Voorzitter.

Driepas is een uitgave van de Historische Kring Duiven-Groessen-Loo en verschijnt drie a vier maal per jaar.

Losse nummers € 2,50.

Driepas is een begrip uit de bouwkunst: drie elkaar snijdende cirkels die samen een driehoek vormen, veelvuldig toegepast in gotische kerkvensters. In profane zin gebruikt als symbool voor de samenwerking van de kerkdorpen Duiven, Groessen en 't Loo.

Redactieadres:

redactie@hkdgl.nl of
Eilandplein 302
6922 ER Duiven

Redactie:

K. van den Brink
F. Boekhorst
H. Degen
T. Kooy

Bestuur:

bestuur@hkdgl.nl

Voorzitter:

G.H. van Hunen

Secretaris:

H. Degen

Penningmeester:

T. Kooy
Rabobank 315407484
Postbank 4923697

Public Relations:

G.H. van Hunen

Secretariaat:

secretariaat@hkdgl.nl of
Eilandplein 302
6922 ER Duiven

Oplage: 325 stuks

Het lidmaatschap van de Historische Kring kost €13,00 per jaar; het partner- of gezinslidmaatschap € 5,20 extra per jaar. Een abonnement op alleen de Driepas kost € 6,50 per jaar. Leden en abonnees buiten de gemeenten Duiven, Zevenaar en Westervoort betalen € 3,50 als bijdrage in de verzend- en portokosten.

Opzeggen van lidmaatschap of abonnement uitsluitend schriftelijk voor 1 december van het lopende jaar. Uit de uitgave mag niets worden overgenomen zonder schriftelijke toestemming vooraf en zonder bronvermelding.

Rectificatie

In het vorig nummer van Driepas (jaargang 26 - nr. 1 blz. 8) onder het kopje "oproep" zijn twee legendes door elkaar gehaald.

De eerste is De Stille Omgang, een processie ter herdenking van een wonder. De processie herdenkt het Mirakel van Amsterdam van 15 maart 1345. Een stervende man in de Kalverstraat braakte de heilige hostie uit tezamen met voedsel dat door hem ervoor genuttigd was, nadat hem de ziekencommunie was gegeven. Het braaksel werd in het haardvuur gegooit uit eerbied, maar de volgende ochtend bleek dat de hostie ongeschonden uit het vuur tevoorschijn kwam.

Liduna van Schiedam is een katholieke heilige, patrones van de chronisch zieken en de bekendste Nederlandse heilige. Na een val op het ijs op 15-jarige leeftijd raakte zij verlamd en bleef zij voor de rest van haar leven, 38 jaar lang, aan bed gekluisterd. Zij maakte grote indruk op de vele bezoekers die zij kreeg en vooral op chronisch zieken voor wie zij een grote troost was. Haar relieken bevinden zich thans in de Liduinakerk in Schiedam. Sinds haar overlijden is haar graf een oord van pelgrimage.

Arent is Arnoldus: een aanvulling

In het vorige nummer van de Driepas hebben we aandacht besteed aan de stamreeks van Arnoldus Aleven. Van R.F.A. Aleven uit Doornenburg ontvingen we de onderstaande reactie.

Arnoldus Aleven is heel lang dirigent geweest van het zangkoor. De zondag voordat hij stierf heeft hij het koor nog gedirigeerd. Dit verhaal is binnen de familie blijven hangen. Hij trakteerde het koor af en toe op chocolade, iets waarvan hij zelf ook groot liefhebber was.

In de memorie van successie is te vinden dat hij onroerende goederen had ten tijde van zijn overlijden in Groessen en Loo, sectie A 71 weiland, 72 weiland, 74 huis en erf, 73 bouwland, 191 bouwland, 192 bouwland, 214 weiland, 215 weiland, sectie B 91 bouwland, sectie C 307 boomgaard en weiland, 308 tuin, 411 bouwland, 603 bouwland, 913 huis, schuur en erf, sectie B 462 bouwland, in totaal groot 27,1078 hectare. Daarnaast nog wat kledingstukken fl. 50,00 en een kar en paard.

Zijn neef H.J. Aleven heeft na zijn overlijden het boerenbedrijf voortgezet. In de vorige Driepas is ook een stamreeks te vinden van Arnoldus Aleven. Deze stopt echter bij Arnt Aloven, geboren rond 1705 staat in de tekst. Arnt Aloven is gedoopt op 17 februari 1705 te Duiven en is zoon van Adolphus Henricksen en Aleidis Meijsen. Van Adolphus Henricksen is bekend dat zij 5 kinderen kregen en de achternaam Aloven of Alove gaven. Adolphus woonde in Westervoort. Daar stopt ook mijn familieonderzoek.

Mocht een lezer meer informatie over de familie Aleven willen hebben of in het bezit zijn van informatie, foto's of anderzijds dan graag contact opnemen met:

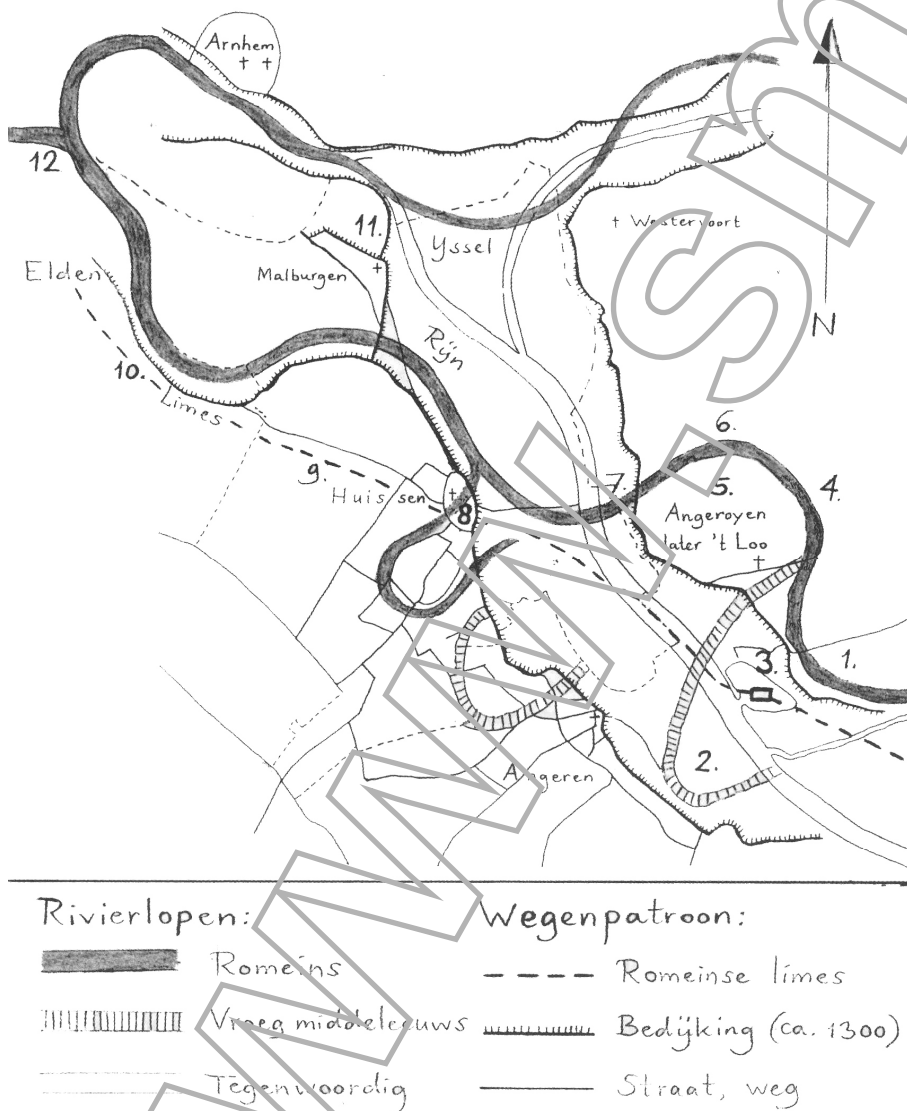
R.F.A. Aleven, Molenstraat 6c te Doornenburg, telefoon 0481-421713.

Angeroyen

Zoals Robert Melchers in zijn boek van *Angrina tot Angeren* aangeeft, is de geschiedenis van Angeroyen als gehucht en huis tot nu toe slechts fragmentarisch beschreven. Het boek van Theo Evers over de geschiedenis van het Loo geeft veel informatie, maar het gedeelte over Angeroyen is gebaseerd op een aantal artikelen en boeken die elkaar hier en daar tegenspreken. Met dit artikel wordt geprobeerd de bekende feiten te rangschikken en een aantal onduidelijkheden uit de weg te helpen. Hierbij is de nadruk gelegd op de locatie en de geschiedenis van het gehucht Angeroyen, de kapel van Angeroyen en het huis Angeroyen.

Naambetekenis: De Ooy van Angeren

De naam Angeroyen is afgeleid van a(e)ng(er), dat weide kon betekenen, maar ook gerichtplaats, waterloop of oud bouwland.¹ De toevoeging ooy werd vroeger gebruikt om een stuk land gelegen aan een water (een waard) aan te duiden.² Angeroyen betekende dus zoiets als de waarden van Angeren.

Tekening door Drs. R.J.H. Melchers behorend bij zijn artikel "De Romeinse Rijn bij Huissen" in het verenigingsblad van de Historische Kring Huessen Jaargang 34, 2009, nr. 1

¹ J. R. Mulder, P.F.J. Franzen, L.J. Keunen en A.J.M. Zwart, *Een bodemkundig, historisch en archeologisch onderzoek naar de opbouw en ouderdom van de Rijndijk te Angeren (Over-Betuwe)*, Alterra rapport 404 (Wageningen 2003), p. 20. Geraadpleegd op 2 oktober 2008 op: http://library.wur.nl/file/wurpubs/LUWPUBRD_00327535_A502_001.pdf

² J.S. van Veen, 'Geldersche plaatsnamen', *Gelre. Bijdragen en Mededelingen*, deel XII, (Arnhem 1909). Ook in A.G. van Dalen, *Angeren of Angeroyen. Lensenburg*, Reeks De Liemers No 21, (Zevenaar 1968)

Waar lag Angeroyen?

Voordat het dijkonderhoud van de Liemers in 1328 oorkondelijk werd vastgelegd³, is de Lee, de sloot die ook nu nog om het Looveld loopt, een Rijnstrang geweest. Ergens in de 13de eeuw heeft de hoofdstroom van de Rijn een andere bedding gezocht. Voordien liep de hoofdstroom van de Rijn door de Aa bij Groessen en de Lee bij Loo, later is deze door natuurlijke meandering naar het westen verschoven, voor de stad Huissen langs.^{4,5} Deze verschuiving in de loop van de Rijn had een aantal belangrijke gevolgen voor het meest noordoostelijke deel van Angeren dat vóór de 13de eeuw aan de Betuwse zijde van de Rijn lag.

De locatie van de tolheffing op passerende vrachtschepen die hun goederen de Rijn op en af voeren werd verplaatst. Vóór het begin van de 13de eeuw werd er door de Roomse koning tol geheven op passerende schepen in Angeren, dit is ons overgeleverd door vermeldingen van deze Rijntol in 1145, 1184 en 1208⁶. Deze tolheffing zal niet hebben plaatsgevonden in Angeren zelf, maar aan de Rijn, wellicht zelfs in Angeroyen. De exacte locatie van deze oude Rijkstol is onbekend, maar in 1242 wordt voor het eerst een tol van de graaf van Kleef in Huissen vermeld,⁷ wat zal hebben samengehangen met de gewijzigde Rijnloop.

Ten tweede leidde de verandering van de Rijnloop tot de 'verplaatsing' van een deel van Angeren naar de Liemerse kant van de Rijn. Maar welk deel precies, en waar lag dat dan? In 1930 veronderstelde de historicus Van Veen dat Angeroyen waarschijnlijk gelijkgesteld zou kunnen worden met de Loowaard. Beschrijvingen door De Nereé tot Babberich⁸ en Van Dalen⁹ van de ligging van Angeroyen grijpen duidelijk terug op de plaatsbepaling door Van Veen: *Raadplegen wij nu de kaart der gemeente Duiven, dan zien wij tusschen het dorp Loo en de Loowaard, waarin het kasteel van dien naam, een aantal strangen, die op verandering van den rivierloop wijzen en ons doen vermoeden, dat die waard, die ik voor het Lymersche Angeroyen houd, oudtijds tot den linker oever heeft behoord.*¹⁰ Van Veen ging er blijkbaar vanuit dat Angeroyen vooral de Loowaard betrof. Daardoor plaatsten de Nereé en van Dalen de kapel van Angeroyen of Loo, die rond 1824 gerestaureerd werd¹¹, ook in de uiterwaarden langs de Rijn, buitendijs. Dit is onjuist, de kapel stond gewoon op de plek waar nu nog de kerk staat, die rond 1875 werd gebouwd. Tevens stelt de Nereé, dat op die waard ook de havezathe Angeroyen moet hebben gestaan. Dat was een verkeerde aanname, want dit huis lag in het Looveld, vlakbij het Looweer, dus binnendijs, zoals hieronder zal worden toegelicht.¹² Het gebied Angeroyen kan worden gelijkgesteld met het Looveld, dit blijkt ondermeer uit de grenzen van de parochie Loo tot het midden van de negentiende eeuw. Deze liepen door de Lee om het Looveld, door de Loostraat en dan rechtsaf de dijk op richting Westervoort, met inbegrip van de bewoners van den Dorrenheuvel oftewel het Looweer.¹³

De kapel tho Angheroy

Een van de kapellen van de parochie Angeren wordt voor het eerst vermeld in 1299 en mogelijk is dit de kapel van Angeroyen.¹⁴ De band met Angeren werd gedurende de tijd losser, want in de 15de eeuw wordt een Groessens vicaris aangesteld in Angeroyen: In den

²² A.P. van Schilfgaarde, *Het archief van de Doornenburg*, (Arnhem 1966) p. 55

²³ W.R. Schleidgen, *Kleve-Mark Urkunden, 1223-1368 Regesten des Bestandes Kleve-Mark Urkunden im Nordrhein-Westfälischen Hauptstaatsarchiv in Düsseldorf* (Siegburg 1983)

²⁴ P.N. van Doorninck, *Leenacten van Gelre en Zutphen, 1376-1402, uit het Staatsarchief te Dusseldorp* (Arnhem 1907) p. 2

²⁵ Van Doorninck, *Leenacten van Gelre en Zutphen*, p. 20

²⁶ J.J.S. Sloet, J.S. van Veen, *Register op de Leenaktenboeken van het vorstendom Gelre en graafschap Zutphen. Het kwartier van Nijmegen*, (Arnhem 1924) p. 185

²⁷ A.W.A. Bruins, *Atlas van het Ambt Liemers*, (Zevenaar 1999) Folio 49, nrs 1-5, Folio 48 nr. 20. Deze Kleefsche Arnhemhof heeft gelegen in de buurt van Loostraat 50.

²⁸ R. Scholten, *Die Stadt Cleve* (Kleve 1879) p. 508

²⁹ In de schepenkistoorkonden van Arnhem, regest 251, worden goederen van Symon de Kelle, gelegen in de Lyemmersch genoemd, waaruit een jaarrente van 4½ pond wordt toegekend aan Cristina Ketelhoet, dochter van Jacobus Ketelhoet en Cristina van der Duven. Is dit het 'Kelsche goet' in het Looveld? Zie P. A.D. Renting, *Regestenlijst van de Schepenkistoorkonden uit het Rechterlijk archief van Arnhem* (Den Haag 1952)

³⁰ L.J. van der Heijden, 'Het kerspel Groessen en zijn "Kerckenboeck"', in: *Archief voor de geschiedenis van het Aartsbisdom Utrecht*, 46 (Utrecht 1921) p. 70-75

jaere Ons Heeren MCCCC ende LXXXV heb ick heer Goossen Lippert aengenomen de capel tho Angheroy te bedienen XII jaer van Gaert Bouman, Jan van Lengel etc.¹⁵ Deze schepenen van Angeroyen hebben blijkbaar zelf in 1485 de priester Goossen Lippert aangesteld in de kapel 'te Angeroyen'. Blijkbaar was het gebruik van de naam Loo voor het dorpje nog geen algemeen gebruik. In 1568 schrijft Jacob Vallick in zijn *Kerckenboeck* over de kapel in 't Loo.¹⁶ Wanneer in 1618 de dominee van Angeren een kerkdienst wil houden in de kapel van 't Loo, wordt hem dit door de naburen geweigerd. Uit deze aantekeningen uit het kerkarchief blijkt niets van een verplaatsing van de kapel van de ene naar de andere locatie.¹⁷ Het kerkgebouw in het Loo staat dus waarschijnlijk al meer dan 700 jaar op dezelfde plek.

Kapel van 't Loo (1742) door Jan de Beijer getekend.

De eerste schriftelijke vermeldingen van Angeroyen

In een inkomstenstaat van het graafschap Gelre, van 1294/5, wordt Angeroyen voor het eerst als zelfstandige plaatsnaam genoemd, het gebied bracht toen meer dan 16 pond aan belastingen op. Het dorp Angeren bracht 30 pond op.¹⁸ Het is te betwijfelen of de naam Loo vóór 1295 werd gebruikt als naam van het huidige dorp. In het jaar 970 worden in de Liemers goederen in Hosla vermeld. Dat hiermee Loo werd bedoeld in plaats van Hoesselt of de Husselarij lijkt onjuist te zijn.¹⁹ Hosla is vrijwel zeker Hus(se)la(rij), en dat vier eeuwenlang onder Groessen. Bovendien raakte de aparte naam voor noordoostelijk Angeren, Angeroyen, na 1200 volop in gebruik. Zo keurde de bisschop van Utrecht in 1339 goed, dat heer Theodoricus de Arnhem, kanunnik van de kerk van Sint Johannes te Trajectum, rector van de parochiale kerk te Arnhem, de inkomsten van enige met name genoemde goederen waaronder te Eylst, Angheroye, op de Praest en te Arnhem, schonk aan een vicarie te Arnhem.²⁰ En in 1355 werd Angeroyen, samen met Hoesselt, als gedeelte van de Liemers, door hertog Reinald van Gelre aan graaf Johan van Kleef verpand.²¹ De hertog van Gelre beleende Johan van Bilandt in 1392 met het tijnsgoed en de tijnsen te Angeren in het ambt Overbetuwe en Angeroyen in het rentambt Liemers. Deze belening kwam voor het eerst voor in

¹⁵ L.J. van der Heijden, 'Het kerspel Groessen en zijn "Kerckenboeck"', in: *Archief voor de geschiedenis van het Aartsbisdom Utrecht*, 46 (Utrecht 1921) p. 63-64

¹⁶ Ibidem

¹⁷ Het Utrechts Archief, 17 Collectie Rijsenburg, inventarisnummer 1146, uit aantekeningen door J. Hofman

¹⁸ L.S. Meihuizen, *De rekening betreffende het Graafschap Gelre 1294/1295* (Arnhem 1953) Werken uitgegeven door Gelre, nr. 26.

¹⁹ Theo Evers, *Duizend jaar en nog wat*, p. 11. Vergelijk bijvoorbeeld John Thoben *Het kerspel Beek in de Liemers*, deel I (Nijmegen 1999) 74

²⁰ D.P.M. Graswinckel, *Het oud archief der gemeente Arnhem* (Arnhem 1935), regestenlijst nr. 63

²¹ Th. Ilgen, *Quellen zur inneren Geschichte der rheinischen Territorien. I. Aemter und Gerichte*. (Bonn 1921-1925) Quellen I, p. 95 [Herdruk in: *Publikationen der Gesellschaft für rheinische Geschichtskunde* Nr 38, Dusseldorf 1978]

1337 en wordt herhaald in 1473, tot en met 1767.²²

In 1366 werd Angeroien wederom vermeld toen Johan Kedde, zoon van Gerhard Kedde in Angheroy zich loskocht uit de horigheid onder Dietrich von Enghusen en dienstman van graaf Johan van Kleef werd.²³ In 1386 werd een Steven Diker door de graaf van Kleef beleend met een uiterwaard 'tusschen Angeroien en Westerweerd'.²⁴ In een andere uitgave wordt hierover het volgende gesteld: Johan van Angeroien ende Lizebeth, sijne echte wijff, heren Jacobs Ridders dochter, hebben upgedragen den weerd, die gelegen is in den kirspeel van Westerweert tusschen der gemeyndt van Angeroien ende der gemeynt van Westerweerd mit sijnen toebehoeren, also als her Jacob vuscreven den te hebben plach.²⁵

Blijkbaar werd Van Angeroien ook als achternaam gebruikt. Hieruit kunnen we echter nog niet de conclusie trekken dat er toentertijd een havezathe of adellijk huis bestond met deze naam. De grotere boeren in het Looveld, verenigd in een buurschap, vormden samen een gemeente. Onder voorzitterschap van de ambtman, ook wel drost genoemd, werden samen met een aantal van deze boeren als schepenen akten opgemaakt over goederenoverdracht. Uit de vijftiende eeuw zijn de volgende drie vermeldingen van dit gericht te Angeroien overgeleverd:

In 1401 werd Agnes van den Wege met land beleend in het gericht van Angeroien. Achttien mergen lants, gelegen in den gerichte van Angeroien, tusschen erven Wijnants van Aernhem an d' een sijde ende die papelicke prevende an d' ander sijde, streckende met den eenen eynde an die gemeyne stege ende met den anderen eynde an die Lede.²⁶

In 1425 wordt een boerderij, de Armenhof²⁷ in het Looveld, aan de huisarmen in Kleef opgedragen: So wurden vor dem Drost Derich Momme van Kellen und Rentmeister Gerit van Dam am 3. Dezember 1425 am Gericht zu 'Angenroy' an den Priester Gisbert van Vliennen zum beuf der Hausarmen in Cleve 43 morgen land in Limers im Gericht von Duiven und Angenroy (...) als Mandatar der Hausarmen in Cleve verkauft.²⁸

In het Kerckenboek van Jacob Vallick wordt een memoriestichting van Jacob van Lengel beschreven. Deze Van Lengel was geboren op de Lengelshoff te Loo, en zijn ouders waren begraven te Groessen. Hij stichtte in 1517 bij Goossen Lippert, vicaris van de kapel te Angeroien, een memorie ter eeuwige nagedachtenis. Hiertoe liet hij een rente na 'uijttter dat goet die van Tuijl, gelegen in der heerlickheijt van Angeroy'. Deze rente, die jaarlijks werd getrokken uit het goed, was in 1440 verkocht door Geertruijt van Bimmen en Mechteld van den Walbeke. De verkoop vond plaats voor richter Johan van den Loe 'in den gerichte van Angeroy ende voor schepenen des selven gerichte'. Het goed waarop in 1440 een tijns van 4½ pond lag was 'dat Kelsche goet, en is gelegen in 't Loo, in den gerichte van Angeroy ende inden kerspel van Angeren'. Dit is een belangrijke vermelding qua plaatsbepaling: het Kelsche goet ligt in 't Loo, 'Loo ligt in het rechtsgebied van Angeroien en in het kerkdorp Angeren! De boerderij was voorheen in eigendom van heer Kerselijes van Herwen, en in 1440 van Arndt van Tuijl.²⁹

Jacob van Lengel had deze rente overgekocht in 1493, in het Bongertshuijs, met Gaert Bouwman als getuige.³⁰

²² A.P. van Schilfgaarde, *Het archief van de Doornenburg*, (Arnhem 1966) p. 55

²³ W.R. Schleidgen, *Kleve-Mark Urkunden, 1223-1368 Regesten des Bestandes Kleve-Mark Urkunden im Nordrhein-Westfälischen Hauptstaatsarchiv in Düsseldorf* (Siegburg 1983)

²⁴ P.N. van Doorninck, *Leenacten van Gelre en Zutphen, 1376-1402, uit het Staatsarchief te Dusseldorf* (Arnhem 1907) p. 2

²⁵ Van Doorninck, *Leenacten van Gelre en Zutphen*, p. 20

²⁶ J.J.S. Sloet, J.S. van Veen, *Register op de Leenaktenboeken van het vorstendom Gelre en graafschap Zutphen. Het kwartier van Nijmegen*, (Arnhem 1924) p. 185

²⁷ A.W.A. Bruins, *Atlas van het Ambt Liemers*, (Zevenaar 1999) Folio 49, nrs 1-5, Folio 48 nr. 20. Deze Kleefsche Armenhof heeft gelegen in de buurt van Loostraat 50.

²⁸ R. Scholten, *Die Stadt Cleve* (Kleve 1879) p. 508

²⁹ In de schepenkistoorkonden van Arnhem, regest 251, worden goederen van Symon de Kelle, gelegen in de Lyemmersch genoemd, waaruit een jaarrente van 4½ pond wordt toegekend aan Cristina Ketelhoet, dochter van Jacobus Ketelhoet en Cristina van der Duven. Is dit het 'Kelsche goet' in het Looveld? Zie P.A.D. Renting, *Regestenlijst van de Schepenkistoorkonden uit het Rechterlijk archief van Arnhem* (Den Haag 1952)

³⁰ L.J. van der Heijden, 'Het kerspel Groessen en zijn "Kerckenboek"', in: *Archief voor de geschiedenis van het Aartsbisdom Utrecht*, 46 (Utrecht 1921) p. 70-75

Het is opvallend dat de plaatsnaam 'Loo' pas in 1440 voor het eerst wordt vermeld en dat dit samenviel met een akte waar Johan van de Loe, drost van de Liemers, als voorzitter van de gerichte te Angeroy, bij was betrokken. Dat is rond de tijd dat Johan van de Loo wordt aangesteld als ambtman in de Liemers en de familie Van de Loo in het bezit kwam van de waarden bij Angeroyen, later Loowaard genoemd.³¹ Wellicht hangt de naam van het huidige dorp 't Loo toch samen met de komst van deze familie in de Liemers, in tegenstelling tot wat Van Dalen daarover schreef.³²

Wat van de gegevens uit het kerkboek van Groessen van belang is voor het achterhalen van de ligging van het huis Angeroyen, is de vermelding van Bongertshuijs. Op een kaart van de landerijen van Sint Jan uit 1651, staat 'Bongert' aangegeven in het Looveld, nabij het Looveer.³³ Op deze plaats werden blijkbaar honderdvijftig jaar daarvoor goederentransacties voltrokken. Dit kan goed de plek zijn waar het gericht (of de gemeente) van Angeroyen bij elkaar kwam om zaken af te handelen. Deze locatie of deze boerderij kan in verband worden gebracht met de havezathe Angeroyen die voor het eerst rond 1600 wordt vermeld.

De havezathe Angeroyen en haar eigenaren

In het begin van de 16e eeuw wordt het geslacht Gruyter vermeld in de buurt van Angeroyen. Een Johan Gruyter wordt in 1515 genoemd als de leenman van het goed 'de Pley'.³⁴ De Pley, tegenwoordig onder Westervoort, maar toentertijd bij Huissen, was een Kleefs leengoed. Het lag op een steenworp afstand van huis Angeroyen, zoals we zullen zien. Honderd jaar later zaten de Gruyters er nog, want toen werd een Emond Gruyter genoemd als pandhouder van 26 morgen land van der Pleyen bei Huissen.³⁵ Hij was de zoon van Arndt Gruyter, de eerste Gruyter die in verband met Angeroyen werd vermeld. Deze Arndt woonde met zijn vrouw Anna van Buchel op het adellijke huis de Pley.³⁶

In 1554 ruilt hij onroerend goed in een erfwissel met Cracht Cloeck, zijn zwager.³⁷ Het is mogelijk dat op dat moment goederen in Angeroyen in handen van de familie Gruyter kwamen. Ook het hernoemen van Cloecken- tot Gruijtersweerd kan duiden op het overnemen van bezit door Arndt Gruyter. Dit zou betekenen dat het huis Angeroyen of de grond waarop dit huis later stond, voorheen in handen waren van de familie Cloeck.³⁸ Het is niet onwaarschijnlijk dat Arndt Gruyter het huis heeft verkregen en de naam Angeroyen heeft gegeven. Angeroyen zou dan van origine geen havezathe zijn geweest, maar in de lijsten van de Kleefsche ridderschap bij zijn geschreven, omdat de eigenaar een adellijke titel droeg. Op 16-9-1631 werd namelijk een von Gruter zu Angeroy genoemd in de lijst van riddersmatigen uit de Liemers van het vorstendom Kleef.³⁹

In 1595 werd een erve en land van Arndt Gruijter genoemd in Loo en in 1603 koopt hij een stukje land van de kerk van Westervoort ten noorden van zijn eigen land in Angeroyen.⁴⁰ Wellicht moest hij door de oorlogsnadelingen in de Liemers tijdelijk elders onderdak zoeken. Prins Maurits had namelijk rond het jaar 1600 stevig huisgehouden en zijn woning op de Pleij was door jetzigen

³¹ Ilgen, *Quellen*, Deel II, nr. 293, p. 310

³² A.G. van Dalen *Uit de kerkgeschiedenis van Loo* (Zevenaar z.j.) p. 3

³³ J.W. van Petersen, *Des Landmeters Trots. Oude kaarten van het gebied achter Rijn en IJssel* (Zutphen 1974) kaart 6.

³⁴ Gelders Archief, 0012 Gelderse Rekenkamer, 24-11-1515: Willem van Vlodrop en Elisabet van Montfort, echtelieden, heer en vrouwe tot Fronenbreck, vergunnen hunnen leenman wegens de halve Pleye, Johan Gruyter zekere uitkeeringen ten behoeve van zijn drie dochters te verzekeran op het genoemde leengoed.

³⁵ E. Dösseler en F.W. Oediger, *Die Lehnregister des Herzogtums Kleve*, in *Das Hauptstaatsarchiv Düsseldorf und seine Bestände*, deel 8 (Siegburg 1974) p. 476-480

³⁶ De Navorscher, 1895, p. 528

³⁷ A.P. van Schilfgaarde, *Register op de leenen van het Huis Bergh* (1929) p. 246

³⁸ Van Dalen, Angeren of Angeroyen, p. 9

³⁹ R.J.K.M. De Nerée tot Babberich, 'Riddermatigen van de Lymers', *Bijdragen en Mededeelingen Gelre* (1925) p. 191

⁴⁰ Gelders Archief, 0214: Oud Rechterlijk Archief (ORA) Zevenaar en de Liemers, Volontaire Protocollen, aangehaald in: A.W.A. Bruins, *Bronnenmateriaal betreffende de geslachtsnamen Ploech en Cloeck en hun bezittingen*, 2^e druk (Zevenaar 2001)

kriegsleuffen gantz abgebrochen und ruinirt, als auch beide Rhein unde Ysselstroemen mit grossen abbruchen mercklichen schaden gethan, zo werd vermeld in 1605.⁴¹

De kleinzoon van Arndt Gruijter met dezelfde voornaam was degene die in 1631 in de ridderschap van Kleef werd bijgeschreven, deze woonde toen niet op het huis. De boerderij werd namelijk verpacht, vanaf 1625 komt Henrich Offerman voor als pachter en ruim twintig jaar later koopt hij de boerderij. Rampspoed overviel hem echter, want in 1635 brak de dijk in de buurt van het Loo door⁴², waarschijnlijk tussen de Middelwaard en het Looveer in. Hierbij liepen de verschillende huizen in het Looveld veel schade op, en het huis Angeroyen waarschijnlijk ook. Acht jaar na de dijkdoorbraak bij het Loo, verkocht Gruyter de Angeroij aan Offerman, wiens hofstede pal ten zuiden van deze aankoop lag.

In de verkoopakte uit 1643, bij de verkoop van Angeroyen door Arnold Gruyters en Margaretha van Els aan Henrich Offerman en Walburgh Boumans, werd de ligging als volgt beschreven: secker huiss hoff und bongert Angeroij gnomt alhier in Lijmers bourschap Loe binnendijcks mit allen sijn recht und gerechtigkeit in vor [...d] palinge gelegen Nortwartz up die Leijgrave, Suidtwartz an kopers eigen erff, Ostwartz up Bentings erff, Westwartz die Angeroijsche gemeente mit noch ein schmael strepken tuschen die hoffstadt und den dijk gelegen.⁴³ Deze Arnold Gruyters was de zoon van Emond Gruyter tot Crayestein, in het dorp Tricht, en Elisabeth van Tuijl van Bulckesteyn. Arnold, die vanwege geldproblemen veel van zijn goederen van de hand deed, overleed in 1672, kinderloos⁴⁴.

De hofstede van Offerman werd nogmaals genoemd in een akte opgemaakt toen de erfgenamen van Offerman het huis weer doorverkochten aan Egbert van Westreenen. Deze koopt op 17 maart 1659 hof, huis, berg, schuur, duivenvlucht, boomgaard met alles wat nagelvast en aardvast is, genaamd 'de Angeroy' met de peppelbomen daar tegenwoordig opstaande, benevens de hofstede van de oude Offerman⁴⁵, van de erfgenamen van Henrich Offerman en Walburgh Boumans. Bij de aanduiding van de ligging van het goed werd dit als volgt omschreven: ten oosten Schimmelpenninck te Zutphen, ten zuiden schietende door de banddijk op waardje van domein, ten westen langs de Angeroyense gemeente, ten noorden op de Lee.

aangeduid. In de ambtsatlas uit het begin van de 18e eeuw werd melding gemaakt van een Heer Majoor van Westreenen, als eigenaar van Hof Roskam, 5 morgen en 169 roeden groot. Blijkbaar is de naam Angeroij als naam voor het huis in onbruik geraakt, maar is het huis of de grond waar het eerder op stond tot die tijd in handen geweest van de in Huissen wonende familie.⁴⁶

In 1832 werden de erfgenamen van Hendrik Hoppenreijts vermeld als eigenaar van de landerijen die voorheen tot de havezathe Angeroij hadden behoord. Een van zijn erfgenamen zal Willem Hoppenreijts zijn geweest, deze pastoor te Brummen verkoopt het goed in 1859 aan Gerhardus Bouwman. Daarna werden de gebroeders Wilting eigenaar van het huis, dat werd gesloopt rond het jaar 1870.⁴⁷ Het huis van de familie Wilting dat er nu staat, is waarschijnlijk het huis dat in het laatste kwart van de 19de eeuw is gebouwd. Of het huis dat rond 1870 werd gesloopt het oorspronkelijk huis Angeroij is, valt te betwijfelen. De voormalige

⁴¹ Dösseler, *Die Lehnregister des Herzogtums Kleve*, p. 478

⁴² J.W. van Petersen, *De Waterplaag*, (Zutphen 1978) p. 65

⁴³ Gelders Archief, 0214, ORA Zevenaar en de Lijmers, inv. nr. 1849, volontaire protocollen, folio 11, 31-3-1643

⁴⁴ J. Belonje, *Crayestein onder Tricht, Gelre. Bijdragen en Mededeelingen* (1944) p. 41

⁴⁵ Gelders Archief, 0214, ORA Zevenaar en de Lijmers, inv. nr. 1850, volontaire protocollen, 17-3-1659

⁴⁶ A.W.A. Bruins, *Atlas van het Ambt Liemers*, (Zevenaar 1999) Folio 49, nrs 53-56.

⁴⁷ A.W.A. Bruins, *Huiseigenaren in de kadastrale gemeente Groessen en 't Loo van 1832 tot 1952* (Zevenaar 2004)

archivaris te Zevenaar, de heer Zondervan, meldde dat het huis tijdens de verkoop in 1657 al niet meer werd bewoond en dat de ruïne toen gauw moet zijn verdwenen.⁴⁸

Loodijk 15 in 1989 (© Hist. Kring Duiven-Groessen-Loo)

Kaarten

Op de kaart van Christiaan 's Grooten uit 1573 (Koninklijke Bibliotheek Brussel) is het Loo niet weergegeven. Groessen, Duiven en Westervoort staan daar wel op. In de atlas die hij in 1593 samenstelde zijn veel verbeteringen en aanvullingen aangebracht, op deze kaart wordt Int Loe wel weergegeven.⁴⁹ Een kaart van de Rijn in het Stiftsarchiv Xanten geeft in de omgeving van het dorp Loo enkel het Lohenhauß en Bochorst weer, respectievelijk de havezathe Loowaard en boerderij de Boekhorst.⁵⁰ Westervoort en Huissen werden ook genoemd, maar Loo noch Angeroyen komen op de kaart voor, ook een havezathe Angeroyen wordt niet vermeld. Ook de kaart met een goederenverzicht van de heren van Sint Jan te Arnhem uit 1651 vermeld geen havezathe Angeroyen.

Bevindingen

De buurtschap Angeroyen is ontstaan in de waarden die oorspronkelijk in een Rijnmeander ten noordoosten van Angeren lagen, het huidige looveld. In de loop van de tijd is de naam Loo ingeburgerd geraakt voor het dorp, wellicht door invloed van het riddersgeslacht Van de Loo. De kapel van Angeroyen is gebouwd op de plek waar nu de kerk van het Loo staat. De havezathe Angeroyen wordt pas relatief laat vermeld en is geen 'echte oude' havezathe, maar dankte haar status aan de adellijke familie Gruyter die het huis bouwde.

Met dank aan Robert Melchels en Dick Jonker voor hun commentaar.

Frank Boekhorst

⁴⁸ W. Zondervan, R. Wartena, e.a., *Na honderdvijftig jaar. Schetsen uit de Lymers*, (Zutphen 1966) p. 32

⁴⁹ Zie A.G. van Dalen, *Gelderse historie in de Liemers* (Arnhem 1971) p. 6, afb. 1. Vergelijk de afbeelding in Jacobs, I.D., ed., *Het Hertogdom Gelre* (Utrecht 2003) p. 456.

⁵⁰ Stiftsarchiv Xanten, Karte 37, Kleurenkaart van de Rijn uit 1574. Vriendelijke mededeling Robert Melchers. Een gedeelte van deze kaart is weergegeven in: Mededelingen Historische Kring Huessen 18 (1993) nr. 3, achterzijde van het tijdschrift. De boerderij Boekhorst stond op Loostraat 20.

Kwartierstaat Spaan

Op 28 mei jl. heeft de werkgroep genealogie een avond verzorgd over families uit Duiven, Groessen en 't Loo. Centraal tijdens deze avond stond de van oorsprong uit Groessen afkomstige familie Spaan. Naast de stamreeks werd ook de, onderstaande, kwartierstaat van Sophia Aleida Spaan getoond.

Op deze en de volgende pagina's staan de eerste 6 generaties voorouders van Sophia Aleida Spaan. De volledige kwartierstaat kunt u bekijken op onze website www.hkdgl.nl onder vereniging, werkgroepen, genealogie. De stamreeks is opgesteld met de gegevens die we op dit moment in ons computerprogramma haza21v3 hebben staan. Deze gegevens zijn niet allemaal gecontroleerd, mocht u aanvullingen of opmerkingen hebben dan horen we dit graag.

Werkgroep genealogie

Generatie 1 (kwartierdrager)

1 Sophia Aleida Spaan, geboren op 01-11-1932 in Duiven. Sophia trouwde, 28 jaar oud, op 22-08-1961 in Gemeente Duiven met Hendrikus L. Worm.

Generatie 2 (ouders)

2 Theodorus Henricus Spaan, geboren op 31-03-1892 in Groessen. Hij is gedoopt op 31-03-1892 in Groessen. Theodorus is overleden op 27-08-1973 in Zevenaar, 81 jaar oud.

Hij trouwde, 34 jaar oud, op 12-05-1926 in Gemeente Duiven met de 31-jarige

3 Aleida Bernadina Reuling, geboren op 21-05-1894 in Gemeente Duiven. Aleida is overleden op 18-04-1971 in Duiven, 76 jaar oud. Zij is begraven in Duiven.

Generatie 3 (grootouders)

4 Johannes Henricus Spaan, geboren op 03-06-1864 in Groessen. Hij is gedoopt op 02-06-1864 in Groessen. Johannes is overleden op 26-02-1959 in Groessen, 94 jaar oud. Hij is begraven op 02-03-1959 in Groessen.

Hij trouwde, 26 jaar oud, op 13-05-1891 in Gemeente Duiven met de 33-jarige

5 Sophia Maria Keultjes, geboren op 28-06-1857 in Gemeente Duiven. Zij is gedoopt op 28-06-1857 in Groessen. Sophia is overleden op 21-01-1916 in Groessen, 58 jaar oud. Zij is begraven in Groessen.

6 Hendrikus Johannes Reuling, geboren omstreeks 1852 in Didam.

Hij trouwde, ongeveer 36 jaar oud, op 17-10-1888 in Gemeente Duiven met de ongeveer 33-jarige

7 Theodora Driessen, geboren omstreeks 1855 in Duiven.

Generatie 4 (overgrootouders)

8 Henricus Spaan, geboren op 30-12-1829 in Gemeente Duiven. Hij is gedoopt op 31-12-1829 in Groessen. Henricus is overleden op 27-02-1902 in Gemeente Duiven, 72 jaar oud.

Hij trouwde, 32 jaar oud, op 07-07-1862 in Gemeente Duiven met de 27-jarige

9 Barta van Aken, geboren op 02-07-1835 in Gemeente Duiven. Zij is gedoopt op 02-07-1835 in Groessen. Barta is overleden op 23-08-1913 in Gemeente Duiven, 78 jaar oud.

10 Theodorus Keultjes.

Hij trouwde op 11-06-1852 in Duiven met de 27-jarige

11 Catharina Kleinpenning, geboren in Groessen. Zij is gedoopt op 02-02-1825 in Groessen. Catharina trouwde (2), 35 jaar oud, op 14-07-1860 in Duiven met Gerardus Driessen (1823-1890), 36 jaar oud.

12 Albertus Reuling, geboren op 26-01-1818 in Didam.

Hij trouwde, 31 jaar oud, op 19-04-1849 in Gemeente Didam met de ongeveer 25-jarige

13 Aleida Bolder, geboren omstreeks 1824 in Didam. Aleida is overleden op 27-05-1885 in Didam, ongeveer 61 jaar oud.

14 Roedolphus Driessen, geboren omstreeks 1821 in Duiven. Roedolphus is overleden op 06-11-1890 in Duiven, ongeveer 69 jaar oud.

Hij trouwde, ongeveer 27 jaar oud, op 30-09-1848 met de ongeveer 28-jarige

15 Gertruida Helmings, geboren omstreeks 1820 in Wehl. Gertruida is overleden op 31-03-1880 in Duiven, ongeveer 60 jaar oud.

Generatie 5 (betovergrootouders)

16 Henricus Spaan, geboren in Groessen. Hij is gedoopt op 03-10-1787 in Groessen. Henricus is overleden op 22-04-1868 in Gemeente Duiven, 80 jaar oud.

Hij trouwde, 39 jaar oud, op 14-05-1827 in Gemeente Duiven met de 29-jarige

17 Theodora van Huet, geboren in Groessen. Zij is gedoopt op 29-04-1798 in Groessen. Theodora is overleden op 09-08-1860 in Gemeente Duiven, 62 jaar oud.

18 Johannes van Aken, geboren omstreeks 1811 in Doetinchem.

Hij trouwde, ongeveer 22 jaar oud, op 16-09-1833 in Duiven met de 27-jarige

19 Catharina van Raaij, geboren in Groessen. Zij is gedoopt op 29-06-1806 in Groessen.

20 Albart Keultjes, geboren in Groessen. Hij is gedoopt op 06-05-1791 in Groessen. Albart is overleden op 01-02-1863, 71 jaar oud.

Hij trouwde met

21 Johanna Wilmssen, geboren omstreeks 1786. Johanna is overleden op 10-06-1862 in Gemeente Duiven, ongeveer 76 jaar oud.

22 Stephanus Kleinpenning, geboren op 13-01-1795 in Didam. Stephanus is overleden op 16-11-1871 in Groessen, 76 jaar oud.

Hij trouwde, 25 jaar oud, op 15-05-1820 in Duiven met de 24-jarige

23 Theodora van Raaij, geboren in Groessen. Zij is gedoopt op 12-01-1796 in Groessen. Theodora is overleden op 06-05-1843 in Groessen, 47 jaar oud.

24 Hendrik Reuling (Roeling), geboren in 1791 te Wehl. Hij is gedoopt in Wehl. Hendrik is overleden op 26-11-1852 in Didam, 60 of 61 jaar oud.

Hij trouwde met

25 Elisabeth Higemans(Hegeman), geboren in 1796 te Didam.

26 Nicolaas Bolder, geboren omstreeks 1778 in Didam.

Hij trouwde, ongeveer 38 jaar oud, op 04-05-1816 in Gemeente Didam met de 27-jarige

27 Hendrina Berendsen, geboren op 15-02-1789. Zij is gedoopt in Beek, Bergh. Hendrina is overleden op 14-01-1851 in Didam, 61 jaar oud.

28 Theodorus Driessen, geboren omstreeks 1788. Hij is gedoopt in Zevenaar. Theodorus is overleden op 30-03-1860 in Duiven, ongeveer 72 jaar oud.

Hij trouwde met

29 Theodora Lentjes, geboren omstreeks 1785 in Duiven. Zij is gedoopt op 25-03-1785 in Duiven. Theodora is overleden op 17-12-1850 in Duiven, ongeveer 65 jaar oud. Theodora trouwde (2), ongeveer 25 jaar oud, op 12-02-1810 in Zevenaar met Gerardus Theunissen (geb. 1780), 30 jaar oud.

30 Jan Helmings, Hij is gedoopt op 03-01-1784 in Wehl. Jan is overleden op 13-11-1856 in Oosseld, Doetinchem-Ambt, 72 jaar oud.

Hij trouwde met

31 Anna van Arnhem, geboren omstreeks 02-11-1783. Zij is gedoopt op 02-11-1783 in Didam. Anna is overleden op 24-04-1850 in Oosseld, Doetinchem-Ambt, ongeveer 66 jaar oud.

Generatie 6 (oudouders)

32 Bernardus Spaan, geboren omstreeks 1747. Bernardus is overleden op 26-02-1813 in Groessen,

32 Bernardus Spaan, geboren omstreeks 1747. Bernardus is overleden op 26-02-1813 in Groessen, ongeveer 66 jaar oud. Bernardus is weduwnaar van Eva Staring (1745-1783).

Hij trouwde (2) met

33 Anna Gertrudis Weijman, geboren in Groessen. Zij is gedoopt op 23-04-1752 in Groessen. Anna is overleden op 15-01-1826 in Gemeente Duiven, 73 jaar oud.

34 Henricus van Bolderen, geboren in Groessen. Hij is gedoopt op 13-09-1759 in Groessen. Henricus is overleden op 22-03-1804 in Groessen, 44 jaar oud.

Hij trouwde met

35 Maria van Huet, geboren op 02-02-1769. Zij is gedoopt op 02-02-1769. Maria is overleden vóór 1837, ten hoogste 68 jaar oud.

36 Hendrik van Aken, geboren in 1771. Hendrik is overleden op 19-08-1848 in Dichteren, 76 of 77 jaar oud.

Hij trouwde met

37 Aaltjen Bisselink, geboren omstreeks 1782. Zij is gedoopt in Doetinchem-Ambt. Aaltjen is overleden op 08-02-1857 in Dichteren, ongeveer 75 jaar oud.

38 Willem van Raaij, geboren in Duiven. Hij is gedoopt op 21-02-1739 in Duiven. Willem is overleden op

30-10-1810 in Groessen, 71 jaar oud. Willem trouwde (1) met Bernardina Lentjens (1752-1792).

Hij trouwde (2) met

39 Bartha van Dijk, geboren in Groessen. Zij is gedoopt op 15-10-1762 in Groessen. Bartha is overleden

op 01-03-1832 in Groessen, 69 jaar oud. Bartha trouwde (2), 49 jaar oud, op 24-02-1812 in Westervoort met Everardus Lucassen (1773-1849), 38 jaar oud.

40 Theodorus Caaltjens, geboren in Groessen. Hij is gedoopt op 12-10-1761 in Groessen. Theodorus is overleden op 04-03-1814 in Groessen, 52 jaar oud.

Hij trouwde met

41 Henrica Coenders, geboren in Groessen. Zij is gedoopt op 16-05-1765 in Groessen. Henrica is overleden op 12-02-1821 in Groessen, 55 jaar oud.

42 Henricus Wilmssen.

Hij trouwde met

43 Johanna Grob, geboren op 18-07-1754 in Pannerden. Zij is gedoopt op 18-07-1754 in Hulhuizen. Johanna is overleden op 28-02-1807 in Groessen, 52 jaar oud.

44 Lamert Kleinpenning.

Hij trouwde met

45 Catharina Luckassen.

46 Willem van Raaij (dezelfde als 38).

Hij trouwde (2) met

47 Bartha van Dijk (dezelfde als 39).

48 Reineri Roeling.

Hij trouwde met

49 Aleida Peters.

50 Berent Hegeman.

Hij trouwde met

51 Stien Vinke.

52 Antonius Bolder.

Hij trouwde met

53 Aleida Willemsen.

54 Bernd Berendsen. Hij is gedoopt op 27-02-1750.

Hij trouwde met

55 Jenneke Bloem, geboren in 1751 in Didam. Jenneke is overleden op 09-05-1831 in Bergh, 79 of 80 jaar oud.

58 Rudolphus Lentiens, geboren in Duiven. Hij is gedoopt op 25-02-1747 in Duiven. Rudolphus is overleden op 06-08-1792 in Duiven, 45 jaar oud. Hij trouwde met

59 Hendrina Disvelt, geboren omstreeks 1750. Zij is gedoopt in Oud-Zevenaar. Hendrina is overleden op 25-01-1829 in Duiven, ongeveer 79 jaar oud.

62 Joannes van Arnhem. Hij is gedoopt op 17-04-1730 in Didam. Joannes is overleden op 02-01-1810 in Didam, 79 jaar oud. Hij trouwde met

63 Aleida Berendina Harmsen.

Kijk voor het vervolg van de kwartierstaat op www.hkdgl.nl

VivareX

Vivare zorgt voor wijken
met toekomstwaarde door
duurzaam nieuw te bouwen
en te renoveren.

Vestiging Duiven
Visserlaan 1
Postbus 5392
6802 EJ Arnhem
Tel (0316) 25 14 01
Fax (0316) 25 14 06
duiven@vivare.nl

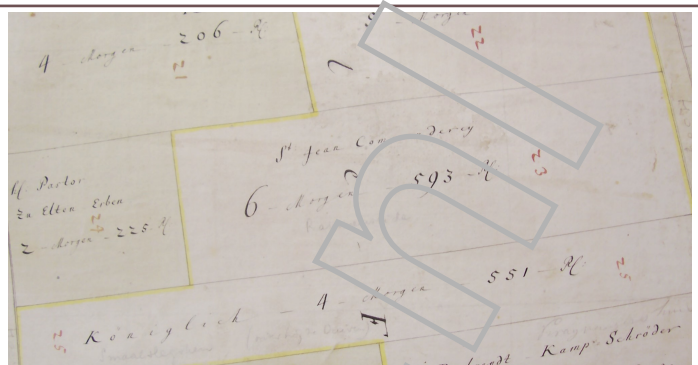

Kanomelweide

In de laatste aflevering van de Driepas vraagt u naar de ligging van de "Kanomelweide". Om de spelling van dat toponiem te verifiëren bekeek ik de overlijdensakte nr. 6 van 1871. Daar bleek evenwel RAMMELWEIDE te staan.

Speurwerk in de Ambtsatlas (A.W.A. Bruins Atlas van het ambt Liemers, Zevenaar 1999) had tot resultaat dat de Rammelweide ten zuiden van de "zandweg" van Duiven naar Westervoort is te vinden. 'n Stuk oostelijker van de Horsterhof. Zie folio 45, perceel 23.

J.Th.M. Giesen.

Fragment uit de ambtsatlas rechtsbovenaan is nog net de weg van Arnhem-Duiven te zien.

Een eeuw geleden: J.L. IJzermans, Hoofd der school

Het is dit jaar honderd jaar geleden dat Jozef Laurens IJzermans met succes solliciteerde naar de positie van Hoofd der School in 't Loo. Dat betekent niet dat de familienaam IJzermans 100 jaar in 't Loo voorkomt: daar mag nog tien jaar bijgeteld worden.

Beknopte onderwijsgeschiedenis

Het onderwijs in Loo is lang een zorgenkindje geweest, voor de parochie zowel als voor de gemeente. Afwisselend is de school in de 19de eeuw een (niet gesubsidieerde) bijzondere school, door de r.k. parochie in stand gehouden, ofwel een (wél gesubsidieerde) openbare school onder het bestuur van de gemeente. Leerplicht bestaat nog niet, zodat in de winter meer kinderen dan in de zomer de gemengde school bezoeken. In een overwegende agrarische gemeenschap als Loo kunnen kinderen in de zomer hun tijd nuttiger besteden; meisjes in de huishouding, jongens op het land.

1851-1861: parochiële school

Aan de Loostraat (nu nr. 47) tegenover de kerk heeft de parochie in 1851 naast café Het Centrum, een schooltje gebouwd dat al spoedig eigenlijk de naam van school niet verdient, zelfs niet naar negentiende eeuwse begrippen. In dit gebouw is een niet gesubsidieerde *bijzondere school* gevestigd. Een betrekkelijk klein lokaal voor (rond 1859) 75 winterleerlingen of 40 zomerleerlingen. Het onderwijs wordt gegeven door een onderwijzer met twijfelachtige kwaliteiten, die bovendien nauwelijks over leermiddelen beschikt. De kerk is armlastig, de parochianen kunnen niet voldoende opbrengen om een goed gebouw, een bekwame onderwijzer en voldoende leermiddelen te betalen.

1861-1880: openbare school!

Gezien de barre omstandigheden besluit de gemeente in 1861 in overleg met de parochie de bijzondere school op te heffen en een Openbare Lager School te stichten. Vooral nog in hetzelfde gebouw dat met de karige inventaris en al door de parochie aan de gemeente wordt verhuurd. Het enige waarmee Loo er op vooruitgaat is de nieuwe onderwijzer: de heer Van Ierland, die beter wordt betaald en ook beter toegerust is voor zijn taak.

Als in de loop van de tijd de verstandhouding tussen deze onderwijzer en de gemeente (en later ook met de pastoor) verslechtert, wordt in 1880 door de parochie de huur van het schoollokaal opgezegd. De openbare school zal uit het dorp verdwijnen, er komt weer een parochiële school. Nog steeds in hetzelfde gebouw!

1880-1892: parochiële school

In het notulenboek van het kerkbestuur schrijft een optimistische pastoor Van Egeren:

.... Daarna deed de voorzitter mede dat de bijzondere school geopend is onder Gods zegen, en de meester werd verwelkomd en de kinderen onthaald op chocolade met krentenbroodjes.

Maar weer drukken de kosten van het Lager Onderwijs op de parochie. De opvolgers van pastoor Van Egeren zien geen kans dit optimisme vol te houden. De school is een blok aan hun been. Tot overmaat van ramp wordt in 1891 het schoollokaal officieel als leslokaal afgekeurd. Een van die opvolgers, de zeer kritische pastoor Huibers¹ is er blij om, hij noteert in 1891:

1°. Groot geluk valt ons te beurt: de school is afgekeurd; eene nieuwe moet gebouwd worden, waartoe de kerk niet in staat is. De pastoor wenscht al zijn opvolgers geluk. Onbeschrijflijk zijn de onaangenaamheden, welke die school hem veroorzaken.

2°. De pastoor heeft alle mogelijke pogingen aangewend, de Gemeente te bewegen, ons toch niet langer met de school te laten zitten.

3°. Den 1 Juli heeft de Gemeente de school voor hare rekening genomen, op voorwaarde, dat wij haar het vrije gebruik geven der school totdat een nieuwe gebouwd zij.....

In 1891/92 is de Openbare Lagere School gebouwd. Links staat het onderwijzend personeel, rechts enige kinderen. In 1928 wordt er één lokaal bijgebouwd (© Hist. Kring).

1892-1929: openbare school

De gemeente laat een "echte" drieklassige school bouwen, aan de andere zijde van café Het Centrum. In maart 1892 wordt de school in gebruik genomen.

Het hoofd van de opgeheven bijzondere school, meester Van Rijn, wordt nu hoofd van de openbare school. Hij krijgt twee collega's. Weer ontstaat er ruzie, het hoofd kan niet opschieten met de gemeente én met de pastoor. De hoog opgelopen vete eindigt in 1898 met het definitieve ontslag van Van Rijn. Nog eenmaal een openhartig citaat van pastoor Huijbers.

Heden, 28 November 1898 had ik, pastoor, M. Huijbers, 7 minuten voor 3 uur het onuitsprekelijke genoegen een grooten booswicht, C.J. van Rijn, schoolmeester alhier, te zien vertrekken. Behalve zijn andere ondeugden was het hem te doen het geloof weg te nemen uit de harten van wie hij kon. De Gedeputeerden hadden hem ontslagen. Deo gratias.

Door alle perikelen is er ongeveer een jaar in Loo geen onderwijs gegeven. Een nieuw hoofd, M. van der Ven, treedt aan, de school komt in rustiger vaarwater. In 1904 volgt Antonie Henri Wijdeveld hem op.

Dan wordt de eerste Leerplichtwet aangenomen die effectief wordt op 1 januari 1901. De wet verplicht kinderen van 6 tot 12 jaar tot het volgen van onderwijs. De leerplicht start bij de aanvang van het schooljaar nadat een kind ten volle 6 jaar geworden is. Voor sommige kinderen worden uitzonderingen gemaakt, zoals voor hoerinkinderen tijdens de oogsttijd. Dochters mogen ook thuis blijven om het gezin te verzorgen.

In 1928 wordt de school vergroot met een lokaal. In december 1929 draagt de gemeente het schoolgebouw over aan het kerkbestuur en met ingang van het nieuwe jaar heeft Loo weer een - nu gesubsidieerde - parochiële school. De personele bezetting verandert niet.

Jozef Laurens IJzermans

Jozef (Sjef) Laurens IJzermans is op 25 november 1877 geboren te Mook. Hij is de zoon van Johannes Theodorus IJzermans (* 11-03-1842 te Venray, 22-06-1937 te Loo) en Hendrina Goossens (* 18-09-1843 te Mook, 15-04-1920 te Loo).

Loo Duiven 5 Mei 1909.

1909

*Aan den Raad der Gemeente Duiven
geeft ondergetekende, onderwijzer aan de O.L.S.
te Loo met gepast en eerbied te kennen:
dat hij gezien heeft de oproeping van sollicitan-
ten voor de vacante betrekking van Hoofd der
School te Loo,
dat hij is in het bezit der Hoofdafte en Akte
Vrije- en Ordeoefeningen.
dat hij ten blijk daarvan, beluofd verwijst naar
bijgaande stukken.
Redenen waarom hij beluofd verzoekt voor die
betrekking in aanmerking te komen
Hij heeft de eer te zijn van
Uw^{er} de nederige dienaar.*

*Aan den Raad der
Gemeente Duiven*

J. L. IJzermans.

De sollicitatiebrief van Sjef IJzermans, d.d. 5 mei 1909.

In de Voordracht ter vervulling van de betrekking van Hoofd der Openbare Lagere School te Loo staan drie namen met op de eerste plaats de naam van IJzermans, J.L. In de raadsvergadering van 28 mei 1909 des voormiddags 10½ uur wordt J.L. IJzermans met algemene stemmen benoemd tot Hoofd der School te Loo. Bovenop zijn jaarwedde wordt toegekend het genot van vrije woning, in het perceel No 86a, wijk L, benevens dat van den bij dat perceel behoorenden of nog aan te leggen tuin. De vrije woning is de onderwijzerswoning[3] (inmiddels met de naam Peppelenpas - zie afb.) aan de Loostraat (nu nr. 63), die de gemeente in 1905 voor het hoofd heeft laten bouwen door de Doetinchemse architect H.J.L. Ovink.

De vrijgekomen betrekking voor onderwijzer regelt de gemeente in de volgende maand. Franciscus Antonius van Dongen (* 22-03-1891 te Dongen, wonende te Maastricht) wordt benoemd tot onderwijzer. In Loo wordt aan onderwijs gegevens aan 60 jongens en 61 meisjes.

Sjef IJzermans' carrière verloopt gunstig: hij krijgt een mooie woning, en hij kan nu denken aan een huwelijk. Wanneer er tussen de twee collega's op dezelfde school iets moois is opgebloeid, weten we niet. Een feit is dat nog in hetzelfde jaar 1909 Sjef IJzermans trouwt met Lies Bartholomeus, op 15

oktober in haar geboorteplaats Itteren. Zij is een telg uit een oude van oorsprong Franse familie, waarvan vele nazaten in Limburg wonen. Uit een schoolfoto uit 1907 (afb.) blijkt dat zij niet meer in Loo

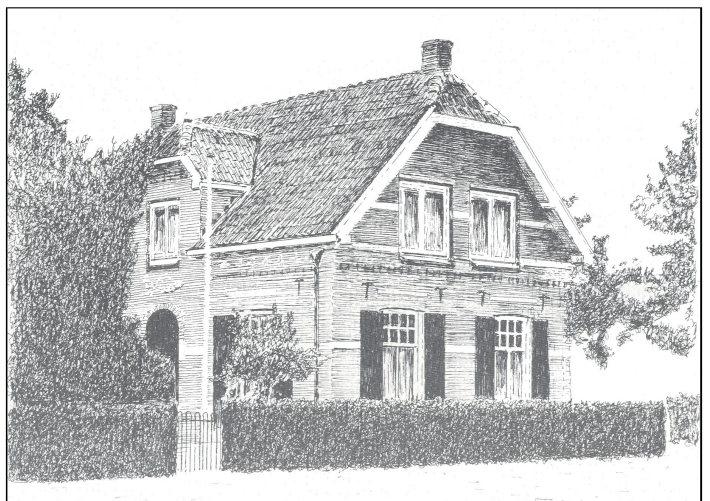
Op tweeëntwintigjarige leeftijd solliciteert hij vanuit Mook naar de vacante betrekking van onderwijzer aan de O.L. School te Loo. Er is ook een vacature voor een onderwijzeres.

Daarop reageren twee dames, een van hen is de negentienjarige Maria Anna Elisabeth Hubertina (Lies) Bartholomeus (* 04-02-1880 te Itteren). Het belang haar naam hier te vermelden zal verderop blijken.

Zowel Sjef L. IJzermans als Lies Bartholomeus worden benoemd, in het jaar 1899 kunnen zij aan de slag. Het is voor beiden de eerste betrekking, de jaarwedde is f 500,-. Zowel de Schoolopziener als het Hoofd der School hebben er mee ingestemd. Sjef vestigt zich op 18 september 1899 in de gemeente, hij gaat in de kost bij H.A. Geurds, die schuin tegenover de school aan de Loostraat L99 een koffiehuis uitbaat.

In 1909 vertrekt A.H. Wijdeveld, er ontstaat een vacature voor het hoofdschap.

Een advertentie levert tien sollicitaties op, waaronder één uit Loo, gemeente Duiven, van J.L. IJzermans [2], door hem geschreven in een voorbeeldig handschrift (afb.). Het is heel lang gebruikelijk geweest dat een onderwijzer in zijn vrije tijd voor de Hoofdafte studeerde, een pittige avondstudie van enkele jaren. Uit zijn brief blijkt dat hij inmiddels deze akte heeft behaald. De akte Vrije- en Ordeoefeningen, die ook al in zijn eerste sollicitatie staat vermeld, geeft hem de bevoegdheid tot het geven van gymnastiekonderwijs.

De onderwijzerswoning "Peppelenpas", Loostraat 63 (© A. Fukking/Hist. Kring).

Sjef IJzermans

Lies Bartholomeus

werkt. De verklaring is dat na het bekend raken van hun relatie een van de twee de school moest verlaten. Lies is toen teruggekeerd naar Limburg. Mocht zij nog werkzaam in het onderwijs zijn geweest dan betekent een huwelijk in die dagen onherroepelijk ontslag.

Als men de rij kinderen bekijkt die uit het huwelijk van Sjef en Maria is geboren dan moeten er veel verdrietige momenten in huize IJzermans zijn geweest. Men wist toen nog niets over de zgn. rhesusfactor.

- 1 **Josephina Hubertina**, geboren in 09-1910 in Loo en aldaar overleden op 18-05-1911, 8 maanden oud.
- 2 **Josephina Hubertina (Fien)**, geboren op 24-12-1911 in Loo. Zij is overleden op 19-04-2001 in Zoetermeer, 89 jaar oud.
- 3 **Johannes Henricus (Harry)**, geboren op 20-01-1913 in Loo en aldaar overleden op 20-12-1969, 56 jaar oud.
- 4 **Wilhelmina Maria**, geboren op 27-01-1914 in Loo en aldaar overleden op 01-02-1914, 5 dagen oud.
- 5 **Jozef (Sjef)**, geboren op 13-01-1915 in Loo.
- 6 **NN**, levenloos geboren zoon, geboren op 16-08-1916 in Loo.
- 7 **NN**, levenloos geboren dochter, geboren op 05-07-1917 in Loo.
- 8 **Louise Marie (Wies)**, geboren op 23-11-1918 in Loo (4).
- 9 **Wilhelmina Clara**, geboren op 14-01-1920 in Loo en aldaar overleden op 14-02-1920, 1 maand oud.
- 10 **Clara Maria (Claartje)**, geboren in 1922 in Loo en aldaar overleden op 21-02-1940, 18 jaar oud.
- 11 **Theodora Maria**, geboren in 05-1923 in Loo en aldaar overleden op 21-12-1923, 7 maanden oud.

Na veertig dienstjaren neemt Sjef IJzermans in 1939 afscheid van "zijn" r.k. Lagere School, hij gaat met pensioen. Hij is inmiddels weduwnaar, zijn vrouw is op 30 april 1934 overleden. Twee jaar lang neemt A. Hoen de honneurs waar, waarna het kerkbestuur in 1940 zoon Johannes Henricus (Harry) IJzermans tot hoofd benoemt. Hij is niet de enige van Sjef's nazaten die in het onderwijs terecht is gekomen.

Op 85-jarige leeftijd is Sjef IJzermans in Loo overleden (16-08-1963). Een van zijn verdiensten voor het onderwijs is dat zijn relatie met de gemeente en met de pastoor er voor heeft gezorgd dat het dorp lange tijd rust in het onderwijs heeft gekend. Dat is in de 19de eeuw wel anders geweest.

Th.M.J. Jonker, 't Loo

Met dank aan J.H. IJzermans, Zevenaer, voor het geven van informatie en het beschikbaar stellen van beeldmateriaal.

Noten:

- (1) In 1892 schrijft hij: In deze vergadering is niets bijzonders aan de orde behalve bittere klachten over de armoede der kerk en het vroeger dwaas beheer. Dat laatste slaat op pastoor Van Egeren.
- (2) In De lange schoolweg, p. 123, staat dat Jozef Laurens IJzermans vanuit zijn woonplaats Maastricht solliciteerde. Op grond van zijn sollicitatiebrief acht ik dat een onjuiste mededeling. Hij werkte en woonde sinds 1899 in Loo.
- (3) In hetzelfde jaar dat de school wordt overgedragen aan het kerkbestuur, verkoopt de gemeente de onderwijzerswoning voor f 4500,00 aan het kerkbestuur (notariële akte d. d. 17 december 1929).
- (4) Wies is aanvankelijk thuis blijven wonen om voor haar vader te zorgen (zie bidprentje). In 1956 trouwt zij met Antoon Bisselink uit 's-Heerenberg maar t/m het overlijden van haar vader leidt het echtpaar een weekendhuwelijk.

Geraadpleegd:

J.W. van Petersen, De lange schoolweg, Zutphen, 1984.
 Anneke Wolfsen, In Duiven naar school, Hist. Kring Duiven-Groessen-Loo, 1982.
 Theo Evers, Duizend jaar en nog wat, Loo, 2003.
 Notulen van het Kerkbestuur van de Parochie van den H. Antonius Abt te Loo, 1855-1920.
 Nieuw Duivens Archief (N.A.D.), inv. nr. 146, inv. nr. 30, inv. nr. 350.

BID VOOR DE ZIEL VAN ZALIGER
**Elisabeth Anna Maria
 Hubertina Bartholomeus,**
 Echtgenote van
Jozef Laurens IJzermans,
 geboren te Itteren 4 Febr. 1880 en na
 het ontvangen van de H.H. Sacramenten
 der Stervenden overleden te Loo bij
 Duiven 30 April 1934 en op 3 Mei d.a.v.
 aldaar begraven op het R.K. kerkhof

Zij vreesde God en bad veel tot Hem
 en was zorgzaam en waakzaam voor
 haar huisgezin — een moeder, waardig
 in de gedachtenis van haar echtgenoot
 en kinderen te blijven leven

Dierbare man en kinderen: God heeft
 mij van u weggenomen maar niet voor
 altijd ik blijf aan u denken, bidt weder-
 keerig voor mij. Mijne kinderen, dient
 den Heer in gerechtigheid en blijf uw
 vader eeren.

GEBED.

Wij bidden U, o God, ontferm U over
 Uwe dienaar Elisabeth, vergeef haar
 hare zwakheden en laat haar spoedig
 deel hebben aan het geluk der uitver-
 korenen. Door Jezus Christus onzen Heer.

Mijn Jezus barmhartigheid.

O.L. Vrouw van het H. Hart, bid voor ons.

ONZE VADER. — WEES GEGROET.

Dat zij ruste in vrede.

Gedenkt in Uwe gebeden
Jozef Laurens IJzermans
 weduwnaar van
**Maria Anna Elisabeth
 Hubertina Bartholomeus.**

Geboren te Mook 25 november 1877. Na het
 ontvangen van de H. Sacramenten over-
 leden te Loo bij Duiven op 16 augustus 1963
 en op 20 augustus d.o.v. op het r.k. kerk-
 hof aldaar begraven.

De Naam des Heren zij gezegend in
 vreugde en droefheid. Zijn H. Wil geschiede.
 Zo bad dikwijls, niet hardop, maar zeer
 zeker in de stilte des harten de hoogbe-
 jaarde overledene aan wie ook, bij het
 goede, dat hij ontving, de beproevingen
 niet gespaard bleven.

'n Levend geloof en een degelijke gods-
 dienstigheid, die kostbare gaven van de
 H. Geest, waren zijn deel.

Hij was een man van degelijke opvat-
 tingen en ernstige plichtsbetrachting, een
 goede parochiaan.

God zal hem lonen voor de moeilijke
 uren in onderwerping aanvaard.

Zijn loon zal zijn in 't ondoorgroendelijke
 Licht, dat geen verduistering kent.

Beste kinderen, en vooral mijn huis-
 genote, die zo lang en zo goed voor mij
 gezorgd hebt; ik dank U voor uw Liefde.
 Denkt nog aan mij in uw gebed tot Jezus,
 tot Maria en tot Jozef.

*Bidprentje van Lies IJzermans-
 Bartholomeus. De volgorde van
 haar voornamen is niet juist.*

*Bidprentje van Sjef IJzermans.
 Hierop staan haar voornamen in
 de goede volgorde.*

*Een van de oudste - helaas enigszins onscherpe - schoolfoto's uit de
 tijd van de Openbare School. De besnorde man links is het Hoofd A.
 H. Wijdeveld, naast hem juffr. Keurschot. Sjef IJzermans staat uiterst
 rechts (1907). (repr. © Hist. Kring).*

Activiteiten

23 april 2009

Deze avond werd er een lezing verzorgd door Dr. E.J.Th.A.M.A. Smit over Koning Lodewijk Napoleon en zijn bezoek aan ons gebied. De avond werd door 25 mensen bezocht.

28 mei 2009

Het thema van deze avond was "Een genealogische speurtocht naar families uit Duiven, Groessen en Loo" die werd verzorgd door de werkgroep genealogie. Centraal deze avond stond de familie Spaan die zijn oorsprong vindt in Groessen. De avond werd door een twintigtal mensen bezocht en was mede door de verhalen en enthousiaste bezoekers een succes.

13 juni 2009

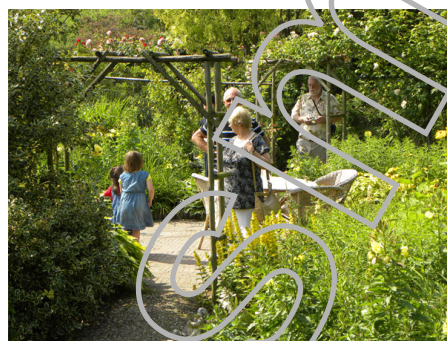
Op 13 juni schijnt de zon volop tijdens de jaarlijkse excursie van de Historische Kring Duiven-Groessen Loo. Verzamelpunt is Huis Aerdt in Herwen waar de voorzitter uitleg geeft over de geschiedenis van het gebouw en de directe omgeving. Daarna was er de mogelijkheid voor de 14 deelnemers om het bezoekerscentrum Gelderse Poort dat gevestigd is in het oude koetshuis van Huis Aerdt te bezoeken. De expositie over het natuurgebied de Ooijpolder is vooral interessant.

Daarna vertrokken we allemaal richting Aerdt om de kijk- en showtuin Aerdt's Paradijs te gaan bekijken. Onder het genot van een kopje koffie of thee en een stuk appeltaart werd er uitleg gegeven over het ontstaan van de

tuin en de opbouw in tuinkamers met allen een eigen sfeer en thema. Het 5000 m2 tuincomplex omvat naast de bloemen- en plantenpracht ook een expositie van prachtige Zimbabwaanse beelden en wilgentenen kunstwerken.

Na de uitleg was het tijd om de tuin uitgebreid te gaan bekijken en onze gastvrouw, mevrouw Puttman, was altijd aanwezig om vragen te beantwoorden. Het heerlijk geurend rosarium met een veelvoud van verschillende rozensoorten en de verschillende waterpartijen verspreid over de tuin waren in mijn ogen wel de hoogtepunten.

Een geslaagde excursie waarbij het weer voortreffelijk heeft mee-

gewerkt.

Kijk voor meer foto's op www.hkdgl.nl

Werkgroepen

Met ingang van 5 mei jl. is de werkgroep fotografie omgedoopt in de werkgroep beeld & geluid.

Aanwinsten

Aan de bibliotheek is toegevoegd het jaarboek, Oaver Diem, van de Oudheidkundige Vereniging Didam.

Schenkingen

Diversen

Van de Rabobank Liemersepoort hebben we drie computers met beeldschermen mogen ontvangen, welke we uitstekend kunnen gebruiken voor de werkgroepen Genealogie en Beeld & geluid.

Door G. van Hunen is een computer met beeldscherm geschonken aan de historische kring ook deze kunnen we uitstekend gebruiken binnen de werkgroepen.

Computerservice Loonstra heeft gratis voor de Historische Kring 1Gb ruimte beschikbaar gesteld om online backups te kunnen maken van de databases. Op deze manier hebben we altijd op een beveiligde locatie buiten het verenigingsgebouw een kopie van de bestanden.

Naar aanleiding van de inloopavond op 28 mei jl. hebben we van dhr. Spaan een aantal foto's en bidprentjes van de familie Spaan mogen kopiëren.

Foto's

Uit de nalatenschap van G.Th. Berendsen heeft de Historische Kring een groot aantal foto's gekregen.

Bidprentjes

In de afgelopen maanden hebben we van mevr. M.J.H. Lamers-I-dink en J.F.H. te Witt een aantal bidprentjes ontvangen welke aan de collectie toegevoegd zijn.

Ledennieuws

We verwelkomen als lid van de Historische Kring Duiven-Groessen-Loo:

H.T.M. Vos uit Duiven

Twee leden hebben hun lidmaatschap m.i.v. 1-1-2010 opgezegd.

Penningmeester

Uit de administratie blijkt dat ongeveer 40 leden hun contributie voor 2009 nog niet hebben betaald. Langs deze weg willen we vragen om dit zo spoedig mogelijk te voldoen. Is de toegezonden acceptgiro onvindbaar? neem dan contact op met de penningmeester (0316 - 267099).

Jaarprogramma

donderdag 24 september 2009,

Cultureel centrum Het Eiland, aanvang 20.00 uur

Inloopavond.

Thema: ***Oorlog & Vrede.***

In het kader van de week van de geschiedenis willen we o.a. ter voorbereiding van de archievendag weten wat er op de scholen wordt behandeld in de geschiedenislessen.

We willen een overzicht maken waarin duidelijk de verschillen naar voren komen tussen de oorlogen in het Kleefse (Brandenburgs/ Pruisische) gebied en in Gelre/Holland.

Zo waren er aan het eind van de tachtigjarige oorlog een vrede van Westfalen voor Zevenaar en het Ambt Liemers en de vrede van Munster voor de Nederlandse Republiek.

zaterdag 17 oktober 2009

Gemeentehuis Duiven, 10.00 – 16.00 uur

Open archievendag

met medewerking van de Historische Kring.

U kunt die dag ook bij ons terecht met foto's en familie verhalen over oorlog en vrede. Ook willen we graag weten of u nog kunt vertellen waar Uw familie aan het eind van de tweede wereldoorlog was geëvacueerd.

17 tot en met 25 oktober 2009:

Week van de geschiedenis

Thema: Oorlog & vrede.

donderdag 22 oktober 2009,

Cultureel centrum Het Eiland, aanvang 20.00 uur

Een nieuwe lezing over het Liemerse landschap door Ferdinand van Hemmen.

Dit wordt weer een enerverende lezing door de inmiddels bekende Landschapshistoricus die bij ons al enkele keren een boeiend betoog heeft gehouden over het typerende rivierenlandschap met zijn dijkdoorbraken en de daardoor ontstane waaien en kolken.

~~~~~

vrijdag 20 november 2009,

Raadszaal, Gemeentehuis, aanvang 13.30 uur

Symposium:

"Tradities in Duiven Groessen en Loo".

Sprekers zijn:

- mv. Ineke Strouken, directeur Nederlands Centrum voor Volkscultuur
- Jan Vaessen, ex-directeur Nederlands Openlucht Museum
- mv. Jette Janssen, consulente Volkscultuur Gelders Erfgoed

Het doorgeven van gewoonten en gebruiken noemen wij "traditie".

Het jaarlijks symposium is op zich zelf al een traditie aan het worden maar er zijn vele tradities in onze woonomgeving.

Zoals bijvoorbeeld Nieuwjaarswensen / -recepties, Palm Pasen, Kermis, Schuttersfeest, Ringsteken en Vogelschieten maar ook Sinterklaasviering en Oliebollen met Oud en Nieuw.

Belangrijke tradities in de Liemers zijn natuurlijk de Processies en Schuttersfeesten waarbij familieleden vanuit het hele land naar huis komen om dit festijn mee te maken.

Hoe gaan we om met deze tradities en wat hebben we er voor over om ze te handhaven en dan de eeuwige vraag wat het kost om dit alles voor de toekomst te bewaren.

Blijven families zorgen voor uniformen en attributen en hoe bewaren we de oude uniformen en vaandels?

Waar vindt je nog kattenkoppen? Wie maakt ze nog?

Zie ook: www.traditie.nl en www.volkscultuur.nl

U bent van harte
welkom in onze
kantoren:

Masiusplein 1, Zevenaar
Mercurion 22A, Zevenaar
Van Dorth tot Medlerstraat 1, Duiven
Claudius Civilisstraat 3A, Pannerden
Middenstraat 11, Lobith

www.rabobank.nl/liemersepoort
(0316) 585 555

Rabobank LiemersePoort: Altijd dichtbij!

Het is tijd voor de Rabobank.

Loonstra Computer Services

**Deze oordopjes heeft u niet meer nodig
Bij deze zeer stille pc**

Deze bijzonder snelle en stille pc heeft de volgende specificaties:
Nexus Caterpillar stille behuizing (Gelsoleerd);
Huntkey 550watt Low Noise Power supply;
AMD X2 6000 dualcore cpu 3,1Ghz;
AM2+ moederbord Foxconn met;
Gigabit netwerk;
6 channel audio;
2 x 2GB DDR2 PC 800 Kingston!;
Nvidia 9500GT met 1GB geheugen en geheel stille koeling;
640GB Harddisk SATA;
DVD Rewriter 22 speed;
Geleverd (nog niet geïnstalleerd) met Windows Vista Basic
2 jaar Carry in garantie

Zolang de voorraad strekt geleverd met GRATIS 4 GB USB Stick

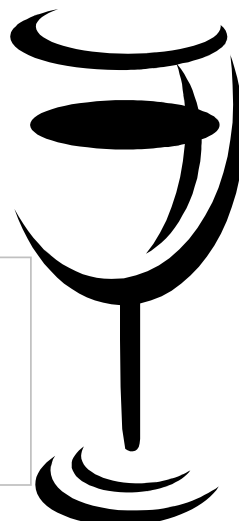
ONZE PRIJS, U GELOOFT HET NIET:

€ 599,95

*Maak kennis met ons assortiment
wijnen, tapwijnen, whisky's, likeuren,
cognacs, bieren en natuurlijk onze
cadeauverpakkingen.*

*Tevens verzorgen wij graag uw
feest of party.
Tenslotte UW feest
begint bij ons!*

*Slijterij-Wijnhandel
Piet Wackj
Ploenstraat 6
6921 PM Duiven
Tel. 0316-261292
www.bottelier.nl*

TNT Post
Port betaald

Indien onbestelbaar retour: eilandplein 302, 6922 ER Duiven

In zalencentrum Berentsen worden al meer dan honderd jaar gasten ontvangen. In vroegere tijden was dat voornamelijk een drankje, om na een dag harde arbeid even te ontspannen. Soms ook voor een droevige of heugelijke gebeurtenis. Zo'n twintig jaar geleden namen Wout en Petra

Berentsen de zaak van de ouders van Wout over en legden zich toe op bruiloften en partijen. Intussen hebben ze het bedrijf uitgebreid tot een modern horecabedrijf met de sfeer van vroeger. Wout is lid van de Historische Kring en niet alleen uit het oogpunt van public relations maar

evenzeer uit warme belangstelling voor de geschiedenis van Loo en van zijn familie. Tal van ornamenten in zijn bedrijf verwijzen dan ook naar het verleden.

Bij bruiloften werd er steeds voor de ingang van de zaal een houten boog opgericht door familie, vrienden en buurtbewoners. Dat was meestal zo rond een uur of acht tot half negen. Wout zorgde voor de rode loper en daarna werd 'de boog natgemaakt'. Soms volgde de ene bruiloft de andere op en werd de boog door het volgende paar voor een fles genever 'overgenomen'.

Omdat het opzetten en afbreken van de boog nogal wat voeten in de aarde had besloot Wout een metalen boog te laten maken door de dorpsmid.

De boog was nog maar nauwelijks geplaatst of het eerste echtpaar diende zich aan: een duivenpaar dat precies in het midden boven op de boog een nestje bouwde.

